

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De iustitia et iure - Cod. Ettenheim-Münster 197

Bach, Iacobus

[S.l.], 1636

Sectio XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-117148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117148)

SECTIO XI.

74.

Quomodo recient Iudices accipiendos munera à
litigantibus?

Notandum primo quod non potest esse vel stando in iure, pade aut
diuino vel stando in iure humano conu vel peculiari alicuius
regni aut provincie. Notandum deo eiusmodi munera dari
hoc iudicibus vel tanquam pretium aut et stipendium suarum
actionum; aut aliter gratis & liberaliter per modum largitionis
& donatiois.

His suppositis certum e primo Iudices, qui hnt
constitutum stipendium & pretium iustum suarum actionum sine
ex lege sine ea conuentione, n potest aliquis amplius accipere in pre-
tium pro suo munere exercendo. hac e doctrina conu, de qua videri
potest l. de Molina qui alios refert tom. i. de iustitia diff. 23. Sed
vero e clara, quia in omni emptione & venditione pretium ex ce-
dit supra pretium iustum & legitimum e iniustum & excessus debet
restitui, si ergo Iudex ho pretium lege taxatum quicquid ultra
illud accipit, iniuste accipit & debet restitui, sine pretium illud
statutum sit ex conuentione cum partibus, sine ex taxa. Reipubl.
datis Iudici certum e, determinatum stipendium pro suis actioni-
bus, iam e. Iudex debet illas ex iustitia, e per consequens n potest
aliud pretium pro illis accipere.

Diximus a. n potest Iudicem pro eiusmodi actione
plus pretii accipere, per hoc e. n tollitur qd potest accipere pretium pro
labore alio ad qd n tenebatur ut sic petatur a Iudice qd egrediatq
dome e iter longum faciat ad locum distantem, quo vero n tenebatur
ire, vel aliquid aliud indebitum prestat, qd pro huiusmodi labore
pretium iustum accipere vel expensas recluso scandalo e. Statuto aliter
prescribente, id est e. pro eiusmodi extraordinarij actionibus
certum etiam pretium prescribi e taxari, ne facile detur occasio
munerum & largitionum sub hoc pretextu. videatur Molina ubi
supra e Nauarrus in commentario de datis & acceptis pro iustitia
e p. 1. num. 17. & 43.

Quomodo item quando e constitutum pretium iustum,
nam si certo constaret pretium illud lege taxatum n e iustum, accipere
potest

est usq. ad terminos iusti pretij processum si ratio consuetudine
sit introductum. potuit e. contingere, qd. pretia fuerint taxata
tempore antiquo qua valon pretio habebantur qua ad vitam huma-
nam si necessaria, postea vero superueniente copia pecunie augent
pretia aliarum rerum, & per consequens dependiam illud si sufficiat
pro iudicis officio compensando, tunc a. sit accipere usq. ad limites
dependij iusti. Auertit tñ. Molina si concedendam facile licen-
tiam hoc faciendi vs. ministris regij seu iudicibz, qui licet dependio
sibi assignato si possint viuere, hnt tñ talia officia, qua alij multi
acceptabunt & exequentur pro eodem dependio, eo qd. hnt simul
coniuncta multa priuilegia & honores qua oia si pars gratia. sicut
usum habere spem ascendendi ad officia superiora, alia quoq. emen-
damenta & donaciones extraordinarias. Deniq. Princeps si tenetur dare
ministris & residentiam integram, non facile vniuersis multis di-
uites qui pro illo dependio & alijs commoditatibz huiusmodi officia
libenter accipiunt. Videatur etiam Matthienzo in dial. rectoris
parte 3. cap. 22. infra.

Secundo certum e. nihil pro iudicem accipere
in pretium illij rei quam ex iustitia tenetur dare, & q. si ex
officio tenetur sententiam iustam proferre, adire litigantes, & i-
milia, si sit pro illis pretium accipere, qd. ut vidimus sectione pro-
cedenti, resugnat qd. aliquid debeatur ex iustitia alij, si tñ ipse
a. nouo vendatur; hoc a. locum hnt si solum respectu illij vel ea
actio debita erat ex iustitia, sed etiam respectu aliorum, nec e.
sit iudex sine iniustitia accipere pretium ab aliquo tortio ut
proferat sententiam iustam pro Petro quam proferre debebat. proo
merito docet Molina ibi supra cum ioui Doctorum contra totum
lib. 4. de iustitia q. 7. art. j. ad 2. qui docuit si teneri rebituea
eum qui accepit a Petro aliquid pro pretio, si occideret Joannem
quem volebat occidere, qudm sententiam ab oibz iam de religam
implere & nuper Joannes de la Bruz in directorio consensu in
7. precepto art. 4. dub. 3. concl. 3. qd. nimirum licet ille tene-
retur ex iustitia si occidere Joannem, si tñ tenebatur id facere
in gratiam Petri qd. hoc poterit aliq. pretium accipere.

Hac tñ opinio aperit plane. Altium variis,
furtis, rapinis &c. sit e. aliquis dicere se accipere pretium si
ab illo cui mutuum det nec pro mutuo, sed ab alio Btio, eo qd.
in eius gratiam datur mutuum Petro. sic etiam sit fur dicere
se velle occidere meam amicum nisi ei dederit aliquam pecunie
summam, & sic de alijs. Ratio a. a priori e, qd. nemo sit vendere
illud

illud cuius h' h' dominium morale, sed ille fur h' h' illum Ius
ad vitam vel mortem mei amici & h' p' cam mihi vendere,
nec pro ea pretium accipere.

Dices: solum vendit suum affectum relinquendi ho-
micidium in mei graam, cuius quidem affectu ipse e' plene Dominus.
Sed contra, q' in primis hoc pacto poterit etiam accipere pretium
a meipso pro h' occidendo me, q' p' ducere se solum vendere
affectum omittendo hoc in mei graam. Sic etiam poterit vitu-
tate accipere pretium ab eo qui cui dat mutuum, n' quidem pro
mutuo, sed pro affectu quo dat mutuum in eius graam. P'inde
impugnatur a priori, q' ille qui dat pretium, n' intendit emere
affectum aliquem venditoris erga se, sed redimere vitam amici,
nec venditor tenetur ex iustitia habere illum affectum erga
emptorem de hoc e. h' curat ipse emptor, sed solum abstinere ab
homicidio, h' ergo datur pretium pro illo affectu sed pro omissione
homicidij.

Dices: eo ipso q' emptor dat pretium vult mouere
venditorem ut intuitu dantis pretium n' occidat, pretium e.
ex e' ordinaris ad mouendam accipientem. Sed contra, q' hic
affectu generalis e' transcendentalis in omni venditione, nam
quicunq' vendit librum intendit mouere venditorem ut velit
habere illum librum, hoc a. n' distinguitur ab ipsa emptione libri,
nem e. e' emere librum ac velle mouere venditorem pro dato
ut hat affectum danti librum & hic affectu n' e' dignus alio pretio
ab eo quo d' emitur liber, sicut etiam quando meremur gloriam
apud Deum, meremur simul q' Deus hat voluntatem dandi glori-
am, n' t' oportet dari ex parte nra aliu meritum quo meremur
illum affectum Dei nec potat distinguere mereri gloriam e' mereri
q' Deus hat affectum dandi gloriam. n' a. loquaris n' de hoc affectu
cori, sed de affectu amicitia quo ille hoc ex amore amicitiae
ergo me n'nt occidere, mereri amicum, iam videmus emptorem
nullo modo emere talem affectum nec curare de illo, & pro
eiusmodi affectu n' datur pretium, nec hoc titulo reddi p' licita
talis emptio.

Tertio consentiunt pleriq' loquendo saltem de iure
generali pretium accipit a iudice pro sententia spiritali vel aliquo
alio acte iniudato n' debere restitui, sicut si aliquis accipiat pre-
tium pro homicidio perpetrando, nam licet ea deceptio sit culpabilis,
n' t' e' pro aliquo debito, q' aliter op' ipsum erat pretio estimabile
& opere subdito n' e' obligat restitueri pretium, sicut nec meretrix
tenetur

tenetur restituere pretium acceptum pro tua turpitudine. vide-
atur Lesig. lib. 2. cap. 4. num. 32. qui alios affert.

His suppositis restat difficultas de acceptione munerum
quæ n̄ tanquam pretium dantur, sed ad mouendum animam
iudicis in alteram partem, an e quomodo sit illicita. & primo
dubitari potest an sit illicita de iure nãe, an vero solum de iure
positiuo. Aliqui dicunt e illicita de iure nãe, sicut et, ut dicit
Baldus in l. hac lege C. de sententia ex periculo recitanda, duos sales
habere debet ad sui muneris executionem, scilicet scientia ne
sit infidus, et conscientia ne sit diabolicus, q̄ alijs verbis dicit
S. Thomas in psal. 7. Iudicem indignum, spontanea et iustitia.
sicut a. scilicet opponitur ignorantia, ita restitutorum seu iustitia
videtur aduenire munerum receptio, q̄, ut dicit scriptura Exod.
23. munera etiam excocant prudentes et subvertunt verba
iudicorum. Et eod in eadem scriptura postea reprehenduntur haic
j. Principes sui infideles, socij furum, q̄s diligunt munera
sequuntur retributiones. Deuter. j6. n̄ accipies personam nec
munera, q̄ munera excocant oculos sapientum. Ectiab. 20.
tenia & dona excocant oculos iudicem; & docuit primo Reg. j2.
Samuel commendauit se populo dicens: si de manu cuiusquam
muni accipi, e alibi passim. in quo sensu explicat aliqui illud
psalmi 20: reges eos in virga ferrea, n̄ aurea sed ferrea ob in-
flexibilitatem quam ferrum habet, n̄ aurum q̄ facile flectitur
& facilius flectit. hinc apud oēs obiq̄ gentes turpes existimatum
e in iudicij accipere munera. & videatur Mathey in pres.
tract. 6. cap. j. dub. 27. & n̄ solum de iure positiuo sed de
nãali illicita e hoc munus acceptio. ita videntur sentire
Gabriel in 4. dist. 15. ff. C. cond. q. Joannes Monachus in extru.
jma de sententia excoicationis inter cõnes verbo clericos, quibz videtur
favere. Didacus Perez cum alijs, quos adfert dco ornamenti in
fine. Ansonius 3 parte. tit. 9. cap. j. d. 2. Matthienzo in dial.
relatoris cap. 35.

Alij dicunt n̄ e hoc prohibitum ex iure
præciso nãe sicut sit tale, ut q̄ pericula & inconuenientia dig-
nissime prohibetur iure positiuo. ita videtur sentire Paxtang
dicto commentario de dotis & accipis num. 5. cum alijs. Primo
q̄ Innocentij PP. in cap. cum ab omni de vita & honestate Cleri-
corum n̄ dicit absolute, e. malum hanc munus acceptioem,
sed habere spem mali. dco q̄ si eēt contra Ius nãe, n̄ potest
consuetudine contraria præscribi, p̄e a. aliquando præscribi
potest

probat idem Naragrog cum facultate tit. de salarijs l. j. Borseto
 in irregularibz verbo sportula. Alciato lib. 3. distinctionum cap. 17
 ex dolo curie & ex A. de sadiuibz l. ne. autem. collator b. ubi
 datur sadiuibus facultas recipiendi munera quicquid dixerit glos.
 in Clem. statutum de electionibz, & Romanus singulari 128. ne-
 gantes id unquam praxerit. pcc.

In hoc dubio primo dicendum videtur aliquam
 munerum acceptionem esse sine iure naturali licitam, aliquam tñ
 esse oio illicitam; tunc videtur esse illicita quando dantur in ea
 quantitate, attentis personarum & temporum circumstantijs, ut
 moraliter loquendo est ut in plurimum inducant peruersionem iudicij,
 impossibile est de humano modo p. Iudex qui pendente lite accipit
 ab uno ex litigantibz magnum alij donum v. g. domum vel vineam,
 postea in discordia eorū & impetrate sententia, si propinquet multum
 in fauorem illij. & quidem licet aliquis Iudex reperiretur aucto recte
 vel rusticus, qui post accepta dona ingentia condemnaret donantem,
 a cõuiter tñ contingentijs vitandis e, sicut in peccato fornicatõis,
 quæ accipit suam malitiam ex damno proles quæ male educabitur,
 si inconueniens licet in aliquo particulari cesseret, a cõuiter tñ con-
 tingentijs iudicatur, si facile sibi fingerent & promitterent hoies
 illis inconueniens cessaturam in multis casibz in quibz reuera
 n cessaret. sic etiam contingeret in eiusmodi acceptione mune-
 rum, facile e. Iudex fieret sibi & sua integritati, & tñ post accepta
 munera insensibiliter afficeretur & inclinaretur ad illam partem
 ne videretur inurbans & ingratus donatori. Coeterum aliquando
 ea munerum acceptio n erit mala de iure. nã, siue q. equus e
 & magis spectans ad civilem urbanitatem, quam ad corruptelam, vel
 si alij sibi libere dandi, ut si consanguineus vel amicus sit qui dat,
 vel q. n dantur ab his qui litem hant proxentem vel proximam,
 vel q. dantur post litem iam finitam, vel p. alias similes casus
 &c.

2do dicendum e stando in eodem iure. nã & eti-
 amsi acceptio munerum sit mala nã obligat ad restitutionem
 muneris accepti; hoc e contra Gabrielem in. 4. dist. 15. q. 6.
 id tñ docent cõuiter Theologi receptiores cum Patruano ibi q. 1. art.
 5. cond. 4. & p. q. vnde quisq. e Ang rei suæ est eig dominium
 valde transferre, cum ego litigans dederit gratis esse fontem, ea
 munera heredi, & eig potestas n sit legata. Nec amplius, h e cur
 n hãt effectum valdum transferret dominium in accipientem.

Hanc tñ eadem doctrinam ego ita limitarem,

16

ut illigatur post finitam eam & post sententiam iam prolatam,
nam ante finem eae frequenter erit forte eadem obligatio restitu-
endi munera quae fuerat n̄ accipiendi, eadem s. inconveniencia
oriuntur ex retentione quae ex acceptione, nec minus iudex incli-
nabitur in alteram partem q̄ munera retenta quam q̄ accepta
& ad vitandum illud periculum tam oportebit restituere accepta
quam n̄ accipere. Dixi frequenter eē eandem obligatōem, q̄
aliquando ob inmutabilitatem fugiendam pot̄ fortasse licere restor-
tio, minus s. utramque est restituere, semel accepta, quam oblata
modeste recusare, e ides stando in iure nō pot̄ aliquando ex
hoc capite excusari retentio etiam si acceptio fuerit vitiosa.
Vide obiter infero minus teneri iudicem ad restituendum pretium
post munera accepta & consumpta, quam ad restituendum ipsa mu-
nera, maior s. est inmutabilitas restituere, pretium hōi nobili qui
iudici aliquid donavit; aliquando tñ ad hoc etiam teneretur
iudex q̄ periculum perverſionis iudicij, q̄ ex precedenti munere
acceptione imminet. Deniq̄ post finitam ois libere obligatio illa
de iure nō cessat, ut dixi, q̄ iam tunc n̄ e periculum perverſio-
nis iudicij, nec fit ulla mutua parti contracta in retentione
munerum, ex qua nullum iam illi periculum imminet.

2° dum dubium e loquendo de iure humano,
an e quomodo liceat vel n̄ liceat honori munerum acceptio. In quo
dicendum e primo loquendo de iudice laico sup̄ in iure. cuius pro-
hibitio ei e munerum acceptionem, ut constat ex l. plebis scito
ff. de officio Praetoris l. solus ff. de officio Proconsulis. h. novo
iure. l. de poena iudicis. h. de iudicij d. nullo quoq̄ e. d. seq̄.
h. ut iudices sine quoque suffragio fiant. l. j. C. ad legem Jul.
repetundarum, e alibi sup̄. ubi e munera prohibentur e poena
statuantur. De iure vero canonico iudicij Ecclesiasticis eadem
fit prohibitio. capite cum ab omni de vita e honestate Cleric.
c. statutum de rescriptis in 6to. c. exigit. e c. Romana
de censib; in sexto.

Altera en̄ e limitatio huius prohibitionis
in eodem iure. prima q̄ iudex a summo Pontifice delegatus
accipere pot̄ a litigantib; munera in cibo e potu, n̄ in alijs alijs;
ut, inquam, dummodo liberaliter n̄ offerantur, hoc e, nullo modo
petita e adeo exigua ut intra dies paucos consumi possint, ut colli-
gitur ex c. statutum d. in rescriptis in sexto. 2^a
limitatio e, q̄ Episcopi quando accedunt ad consecrandas Ecclesias
accipiant Eccl̄a expensas, ut habetur in c. cum sit de simonia 2°
Istis

77.
 Pro quando idem accidunt ad visitandas Ecclesias cap. Romana
 procuratores de censuris in sexto. videatur Molina ubi supra disp.
 84. & 86. Quarta limitatio est, ut alicubi accipiantur sportula
 a litigantibus ultra Imperatorum publicum, quae sportularum acceptio
 aliquibus in locis consuetudine praescripta est. In vniuersum obuia ca
 ora, quae in hoc genere consuetudine legitime praescripta habent,
 praesumi licite quomodo non sint contra ius naturale. ubi vero
 ea consuetudo non sit, standum est iuri peculiari cuiuslibet rei vel
 provinciae, singulae est. habere solent in hac parte proprias leges
 praecipue vel minus strictas quae obligabunt quoadmodum contraria consue
 tudine non obrogantur.

¶ Intra has tria leges est tertium dubium: utrum quando
 obligant iudices ad restituenda munera sit accepta, illi iudices sint
 de obligatione restituendi ante condemnationem, an vero solum post con
 demnationem iudicis. Pro quo suppono reperiri multas leges in
 aliquibus provinciis, quae non solum prohibent acceptationem munerum,
 sed docent poenam, et iuris obligant in consilia ad solutionem
 poenae & ad restituenda munera, imo aliquando adhuc ante con
 demnationem iudicis. Item obligant iudices ad iurandum quando
 suscipiunt officium re soluturos poenas & restituturos munera ac
 cepta.

His suppositis multi dicunt eas leges obligare in
 conuicta etiam quando crimen est occultum & ante ullam iudicis de
 claracionem, & Princeps sit ita obligare, & aliunde videtur in hoc
 casu constare de eius intentione taliter obligandi. ita Lotus,
 Joacés Medina, Bartholomaeus Medina, & alij apud Molinam ubi
 supra disp. 88. Eandem sententiam tenent Mercator q. de contrac
 tibus cap. 16. Corduba lib. 1. q. 38. Franciscus Ortiz in summa
 rio cap. 13. Vega lib. 3. summa. con. 302. Emanuel Rodriguez
 verbo Index cap. 183. con. 1. Banner 2da 2da q. 71. art. 4. qui
 negat teneri ad restitutionem poena ante condemnationem, affirmat
 tamen restitutionem munerum, & etiam docet Salonus ibi ^{cum} in eadem
 distinctione, & legit eum maiori rigore. Thomas Sanchez lib. 3. con. 1.
 cap. unico dub. 1.

Contrariam sententiam appetuntur multi &
 gravissimi DD. quod iudicet licet leges obligent ad suscipienda
 munera, non obligent ad restituenda gratis accepta ante declaracionem
 iurisdictionis subtem criminis commisi. hanc tenent Molina ubi
 supra, Henriquez lib. 4. de Pontificio & legibus cap. 21. l. 6. Hayes
 q. de donandis difficultate 7. in fine. Perez lib. 2. ordinamenti
 tit. 3.

tit. 3. lege 24. & tit. 15. l. 30. Petrus Navarra lib. 4. resti-
tutione num. 107. Jusques torn. 3. in imman 2da & sup. j. 6 q.
num. 17. Rebellus lib. 18. de donacionibz q. vlt. Salas disp. 15. de
legibus num. 50. & segg. & alij multi recentiores, quam ego etiam
probabilem censeo.

Primo ex cour praxi omnium Iudicium etiam
timorata conuicia, qui nunquam ea munera restituerunt quando
fuerant liberaliter data. 2do qd n aliter tenentur ad restituti-
onem munerum quam ad solutionem poene, imo ad relinquendam offi-
cium, qd aliquae leges de his rebz eodem modo loquuntur, durissi-
mum a. videtur eos obligare, ante condemnationem iudicalem
ad relinquendum officium qd hnt. 3tio qd lex humana debet ee
iuris & humanae fragilitati accommodata, lex a. obligans ad
solutionem poenae ante condemnationem durissima est, & ad nihil
aliud vtilis nisi ad illeguendos hnt subditorum qd n e credendum
Christianum & pium Principem in ea senta obligare.

Pro contraria sentia adduci pot primus textus in l.
non dubium C. de legibz vbi annullantur pacta, contractus, & oia
alia qua fiunt contra legis prohibitionem, sed deniqz ille facta
& lege prohibente. & facta nulla, & pro consequens n transulit
dominium muneris in accipientem. Et cum Molina dicta disp.
88. in primis textum illum illigi a multis quando lex pro-
hibet aliquem contractum videndo in mera prohibitione, sed vero
quando progreditur ad puniendum vel providendum alia via ne
fiat, tunc e. actus n censetur nullus nisi exprimeretur. deinde
alii dicunt legem, illam solum habere locum in foro externo
& post latam sententiam, nec aliter ee. vtu receptam, imo alio modo
intolerabilis est ad humanum commercium attentata multitudine
legum prohibentium aliquas actiones.

2do arguitur: qd aliquando per leges huma-
nas prohibetur munerum acceptio & praecipitur restitutio
ante vllam condemnationem, & hnt res praecipuuntur hoc iurare.
Et hoc illigi ante condemnationem ad poenam, n hnt ante declarationem
iudicalem delicti, sicut aliae similes leges poenales eo modo re-
gulariter illiguntur iuxta probabilem multorum sententiam,
quam sequitur late Thomas Sanchez torn. 1. in decal. l. 2. c. 22.
num. 20. qd si plus voluit legislator, leges quae hanc partem
q videntur iuxta vtu recepta nec fortasse accommodata fragi-
litati humanae, cum ibi statueretur etiam poena restituendi, quae
duplum & privatio officij &c, quas poenas exequi contra seipsum
ante

ante Iudicis condemnationem durissimum est. expedit tñ Confes-
sarium huiusmodi Iudicibus in poenitentiam iniungere restitutionem
nem ergo qd auerperunt, ne facile contemnant prohibitionem & pe-
ccatum qd frequenter in huiusmodi acceptione committunt. Deniq
iuramentum vel n' e de restituendo ante condemnationem, vel solum
obligat eo modo quo lex se ipsa fuerit in vru, solum ex. iurat de
restituendo quatenus per ipsas leges obligantur.

Tertio objicitur textus in cap. Statutum d. si quis
a. de rescriptis in sexto. ubi Iudex delegatus precipitur restituere
id qd accepit nulla eorum, quibus restitutio faciendae, remissione
valitura. Ad hoc tñ facile R' est illigi post condemnationem. Sed
est vrgeri ex cap. exigit de censibus eod. lib. ubi visitatores
accipientes aliquid ultra debitum precipiuntur restituere duplum
infra mensem sub poena interdicti & alij poenis. Recent aliqui
hoc Statutum n' esse vru receptum; faciunt fortasse R' post ubi
solum precipi restitutionem fieri Eccl'ie a quibus fuit acceptum,
qa nimirum Eccl'ia illa censetur iniusta, nam licet eorum
Clerici dederint, facta Papa tñ, qui e' summus eorum ad minis-
trator, n' consentit, imo prohibet poena eorum. Sed adhuc obstat duplum illud,
qd restituere precipit visitator, n' fuisse acceptum ab Eccl'ia sed
simpulum & illud n' retinetur iniusto Dno. Ad h' iterum dicitur
qd ubi supponi acceptum fuisse minus cum peccato mortali, ut con-
stat ex verbo illo, violare praesumpserit, in cuius peccati poenam
ponitur interdictum, cum had tñ moderate, qd si visitator restituerit
duplum infra mensem, n' incurrat interdictum, incurrat a.
si n' restituit, n' tam qd n' restituit duplum, quam qd accepit con-
tra Iustitiam & contra gravissimam Eccl'ie prohibitionem munera
non debita.

Potes: an peccat etiam quibus eiusmodi munera
Iudici n' potenti ea licite accipere? R' si dat ad redimen-
dam suam vexationem iniustam n' peccare. Ita Molina dicta disp.
8. 2. cum alijs e' d'iter, quos refert & sequitur Thomas Sanchez dicto
lib. 3. consil. cap. video dub. 3. monet tñ idem Molina Confessa-
rios ne sint faciles ad credendam vexationem iniustam, Inter-
venit tñ vere quando imminet periculum contra Iustitiam classem
vnius partis, vel quando Iudex n' e' aequalis vtriq' in expediendis
eorum negotijs, sed expedit prius eos a quibus munera accepit, cocti-
ros differt in longum tempus cum gravissimis rempibus e' moles-
tys. Similiter peccat Iudicem famuli qui a legibus facilem
praebent aditum, alios a. iniuste differunt & gravant, quare ijs
etiam

etiam dare, licet ad redimendam vexationem. Si vero famulus sine
aliorum providentia procurat alicui auctoritatem extraordinariam, ut
eum cuius iudex expernat, poterit licite, eade causa aliquid accipere,
melius tamen faciet non accipiendo pro ipsius et periculum mali. Denig
to quod datur vel alij accipiunt ad redimendam vexationem iniustam,
debet oio restitui, quod accipitur iniuste, et iniuste dicitur, sicut de
p, datur ut pretium pro sententia iniusta, de qua diximus supra debere
oio restitui, si qui dederunt. De alio officialibus publicis, quo-
modo peccent accipiendo obla stipendium taxatum, dicemus infra dyspa-
tatione sequenti.

SECTIO XII

De alijs Iudicum obligationibus.

Restant alia dubia leuora circa Iudices. Primam e. an liceat
Iudici condemnare illum qui confessus e crimen spe veniae
& impunitatis sibi a Iudice promissa. Prima sententia affirmat
licite fallere, cum spe veniae e postea eum punire, ne maneant de-
licta incognita e impunita. hanc late docet Gomezus cap. j.
de constitutionibus in sexto num. 143. e seqq. cum Felino e alijs.
ad id videtur conuenire id Jo. Archidiaconi in cap. solum 22da q. 2.
refert de. Alexandro 8. qui cum non potest a Simoniacis Epis confessi-
one in criminis extorquere, promissa denig illi secreto impunitate,
si tunc crimina coram Cardinalibus confiteretur, hac via illum per-
duxit ad detegendam publicam culpam, cui publice confitenti
Pontifex dixit ex tua confessione te copioso e publico depono.
hoc a. dictum multum commendat Archidiaconus. Alia similia ex-
empla refert Basila Fulgosig libro exemplorum capite de actu, dictis
e factis. Rationem item probant, quod sicut impium e bonos deci-
pare, ita pium e malos, quos aliter punire potuimus, in his e ad his
circumuentos punire, nam, ut ait Bert. l. j. col. penult. versu.
quartus quidam. C unde vi, nullus e dolus in fides pcedombus non
seruetur. Videatur etiam de hoc late Reuin lib. de maiestate
Principis a num. 3.

2da sententia docet confessionem sic extortam
e pro iure nullam, deoq sententiam latam ex vi illig e irritam vel
e Iudicem teneri ad restitutionem oium demanorum. hanc tenent
Antonius Gomez tom. 3. variarum cap. jo. num. 6. e in leges Tauri
l. j.